

תורה ומידות טובות

פרשת חיי שרה | עלון מספר 205 | כניסת שבת: 16:26 (לנוהגים 40 דק' 16:06) יציאת שבת: גאונים: 17:16 ר"ת: 17:51

אורחות חיים

הגאון רבי מרדכי שולמן זצ"ל, ראש ישיבת סלבודקא, עזב את אירופה זמן קצר לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה, כדי לאסוף כסף עבור ישיבת סלבודקא שבלויטא.

כשהחלו התותחים לרעום, היה ראש הישיבה באמריקה, ולא היה סיפק בידו לשוב לאשתו ולילדיו. במשך כל שנות המלחמה לא ידע הגר"מ שולמן מה עלה בגורל אשתו וילדיו.

למרות הייסורים הנוראיים הכרוכים באי ידיעה שכזו, המשיך האיש הגדול הזה בסדר יומו הרגיל, הרביץ תורה באמריקה, והמשיך גם באיסוף הכסף.

והנה, כשהגיעה המלחמה לקיצה, ערך ראש הישיבה בירור, והשמועה שהגיעה לאזניו היתה טובה עד מאוד. אשתו וילדיו נותרו בחיים.

מה היה עושה כל אדם עם ידיעה שכזו? עולה על המטוס הראשון בדרכו לאירופה, כדי להתראות עם בני משפחתו הקרובים ביותר, לא כן? אבל ראש הישיבה לא עשה כך.

"אני חייב קרבן תודה להשי"ת על שהשאירוני בחיים, ועל כל החסדים שעשה עם בני משפחתי, ומכיון שכך אני אתאפק במסירות נפש, לא אסע לראות את אשתי וילדתי, ואמשיך לאסוף כספים עבור הישיבה, כדי שאוכל אחר כך לבנות את סלבודקא מחדש!"

ראש הישיבה אמר שהוא חייב קרבן מיוחד לקב"ה, ומשום שרוב רובם של הרבנים שנותרו באירופה עלו על המוקד, ומי שנשאר - לא מצא את אשתו, ובוודאי לא את ילדיו. לכן, אמר, אני מקריב בהתאפקות זו את קרבני שלי לה', וממשיך מיד בבניית הישיבה.

היה זה בחודש חשוון, רק עשרה חודשים לאחר מכן, בחודש אלול, נפגש הגר"מ שולמן עם בני משפחתו. מסירות נפש שאין דוגמתה. (ומחך הגדה של פסח 'תשקי חמל')

זענייני הפרשה

מאת הגאון הגדול אב"ד בד"צ "זרע אמת" ואב"ד "יורה דעה" מורנו הרב נסים יעקב עטייה שליט"א

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה וכו', או. "ויהיו" גימטריא שלושים ושבע, לרמז שכל ימי חיי שרה היו רק שלושים ושבע שנים, מכיון שעד גיל תשעים לא חיתה, וכמו שאמרו חז"ל (נלקים סד:), שמי שאין לו בנים חשוב כמת. אבל מגיל תשעים התחילה לחיות, ועד גיל מאה עשרים ושבע הם שלשים ושבע שנים. וזהו פירוש הפסוק: "ויהיו" - חיי שרה, שחיי שרה היו כמנין "ויהיו".

עוד אפשר לפרש: "ויהיו חיי שרה", דהנה ידוע שבתחילה קראו לה שרי, ורק אחר"כ קראו לה שרה. וזה באה התורה להשמיענו, "ויהיו, חיי שרה". פירוש, "חיי שרה", שממתי שהתחילו לקרוא לה שרה, הוא כמנין "ויהיו" שנים. דהיינו ששלושים ושבע שנים קראו לה שרה.

איתא במדרש פליאה: "ויהיו חיי שרה", כשהגיע אדם הראשון לפרשת חיי שרה, התחיל לדבר תרגום. וזהו תימה, דמדוע רק בפרשת חיי שרה התחיל לדבר תרגום? אלא יובן, דהנה ידוע שחטא המיתה נגרם על ידי חטא אדם הראשון. אם כן כל אדם שופטר לבית עולמו, יכול לבוא בתלונה לאדם הראשון ולומר לו, אתה גרמת לי מיתה, ומשיב לו אדם הראשון, וכי אתה צדיק יותר ממני, וכי אתה לא עשית שום עבירה, ואם כן הסיבה שאתה מת, היא בגלל חטאין. ואולם כששרה אמנו נפטרה, היא באה בתלונה לאדם הראשון ואמרה לו, אתה גרמת לי את המיתה, מה יענה לה אדם הראשון, גם את עשית עבירות. אבל שרה יכולה לומר לו, מדוע נכתב בתורה מאה שנה, ועשרים שנה, ושבע שנים, מדוע פירטה התורה שנה בכל כלל וכלל, פירש רש"י (נ"ד נה, א), לומר לך שכל אחד נדרש לעצמו, בת מאה כבת עשרים, מה בת עשרים לא חטאה שהרי אינה בת עונשין, שבית דין של מעלה אינם מענישים לפני גיל עשרים, כך בת מאה שלא חטאה. ובת עשרים כבת שבע ליופי. א"כ רואים שהתורה מעידה על שרה שלא חטאה, ומה יענה אדם הראשון, לכן באותה שעה התחיל האדם הראשון לקרוא תרגום, שבתרגום כתוב: ויהיו חיי שרה מאה ועשרים ושבע שנים, ולא כתוב שנה על כל כלל וכלל, וממילא אין ראייה ששרה אמנו לא חטאה, ועי"ז היא אינה יכולה לבוא אליו בתלונות.

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים וכו', או. פירש רש"י, בת ק' כבת כ' לחטא, מה בת עשרים לא חטאה שהרי אינה בת עונשין כך בת מאה לא חטאה. והקשה בספר "בכור שור" (שנת פט), דילמא חטאה, רק שלא היתה בת עונשין? עיי"ש מה שתיריך. וראיתי בחידושי תורת מהרי"ן שכתב, דבתחילה אנו מקישים בת מאה כבת עשרים לעונשים, ואח"כ מקישים בת עשרים כבת מאה, מה בת מאה על כרחן לומר דלא חטאה, גם בת עשרים לא חטאה כלל.

עוד אמר בת כ' כבת ז' ליופי. פירוש, מה בת שבע היתה יפה, כך בגיל עשרים היתה יפה כבת שבע. והנה גם על זה קשה, שהרי כתיב: (משלי לא, ט): "שקר החן והבל היופי"?

אלא ההסבר הוא, שלא נתכוונה ליפות את עצמה, כי אותה שמתכוונת ליפות עצמה ולהתקטט. קרובה להחטיא בני אדם, אבל היא שהיתה רק כבת שבע, לא ידעה כלל מיופיה, וממילא לא היתה מתכוונת להתקטט ולהתיפות. ודבר זה עמד לה באמת, שלא היה יפיה לתקלה ולמכשול. שהרי אם היתה מקשטת את עצמה והיתה גורמת נזקין לאנשים, ע"י שהיתה מחטיאה אותם, לא היתה ניצלת בבית פרעה בדרך נס, אלא היתה נכשלת חלילה בבית פרעה. אבל על ידי שלא עשתה כלום ליפיה, על ידי כן עמד לה זכותה שלא נכשלה בחטא. וזהו שאמר בת מאה כבת עשרים לחטא, דהיינו על ידי שהיתה כבת שבע ליופי.

ועל פי זה אפשר להסביר את דברי המדרש (נלקטית לכה נה, ג), פעם אחת רבי עקיבא היה יושב ודורש וראה הצבור מתמנמנין, ביקש לעוררן, אמר, מה ראתה אסתר שתמלוך על מאה עשרים ושבע מדינות? אלא תבוא אסתר שהיתה בת בתה של שרה שחיתה מאה עשרים ושבע שנים, ותמלוך על מאה עשרים ושבע מדינות, ע"כ. ולכאורה צריכים להבין מה הביאור בדברי המדרש

הזה, ומה הקשר בין הדברים? אלא ההסבר הדברים הוא, שגם אסתר היתה כמו שרה אמנו, וכאשר הגיע התור שלה לבוא אל המלך לא ביקשה דבר, ולא כיחלה ולא קישטה את עצמה לשאת חן, אלא היתה כמו שרה אמנו שאמרה עליה התורה שהיתה בת עשרים כבת שבע ליופי, דהיינו שלא הרגישה ביופיה, ולכן זכתה שתמלוך, מכיון שלא היה רצונה בכך. והנה בגמרא במסכת מגילה (יג.) יש מאן דאמר שאסתר ירקרקת היתה, אלא חוט של חסד היה משוך עליה. ועל ידי מה זכתה לכך, יש לומר, על פי דברי הגמרא במסכת עבודה זרה (ג.) שאמרה, מי שעוסק בתורה בלילה, הקב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום. וכמו שנאמר באשת חיל (משלי לא, טו): "ותקם בעוד לילה", ועל כן גם הקב"ה משך עליה חוט של חסד. וא"כ ממה שזכתה למלוכה, על כרחן משום שלא עשתה דבר ליפיה, אלא חוט של חסד משוך עליה. והטעם שזכתה לחוט של חסד זה הוא, משום שקמה בלילה ונדדה שינה מעיניה, ולכן כאשר ראה רבי עקיבא שהציבור התחילו להתנמנם, דרש להם כן בכדי לעוררן.

א"נ יש מפרשים את דברי המדרש, דהנה הגמרא במסכת סנהדרין (על:), שאלה, והרי אסתר בפרהסיא הוי? ותיצרה, קרקע עולם הוי. ועל זה יש להביא ראייה משרה אמנו, שלא מסרה את עצמה להקב"ה שבחה, וכמו שכתוב: "שני חיי שרה" כולן שוין לטובה, ומה הטעם. מכיון שקרקע עולם היתה. ועל פי זה מובן בטוב מה שבא רבי עקיבא לעוררן בזה, דמן העבירה נשמע למצוה, דכמו שבעבירה אם עובר עבירה בלי שום מעשה אין עונש, ממילא גם במצוה, אין תכלית המצוה אלא בקום ועשה. ועל כן מי שיושב בטל או ישן, הנה הוא כמו קרקע עולם שאינו עושה שום מעשה, וכמו שבעבירה לא נחשב לעבירה, ממילא גם במצוה לא נחשב למצוה, רק אם עושה מעשה בפועל. וזהו הקשר שבין שרה לאסתר, וזאת היא הסיבה שדרש כן כדי לעוררן.

אנו מתעתדים להוציא לאור ספר שו"ת נפלא של מורנו הרב הגאון הגדול ר' נסים יעקב עטייה שליט"א

לכל המעוניין לסייע ולהקדיש להצלחה רפואה ולהבדיל לע"נ נא ליצור קשר בטלפון: 054-8416719

מעיוני המשפט

נזאת הגאון הגדול אב"ד בד"צ "זרע אמת" ואב"ד "יורה דעה" מורנו הרב נסים יעקב עטייה שליט"א

האם יכול שותף לכופף את שותפו להשתתף בהוצאות על מנת להרויח?!

הדברים שנהגו בני המדינה לעשותם. אבל שאר הדברים, כגון ציור וכיור, אינו כופהו. עשה אחד מעצמו, אם גילה השני דעתו שהוא חפץ בו, מגלגלין עליו את הכל ונותן לו חלקו בהוצאה, ע"כ.

משמע שאם לא גילה דעתו שחפץ בהוצאה זו, אינו חייב, אפילו שבדאי השביח לרכוש המשותף והשבח יתר על היציאה. [וגם בשותפין שבחצר אפילו שלא נכנסו על דעת להרויח יחד כלום, אמרינן דשותף כיווד ברשות. וכן מוכח מנתיבות המשפט (בילוריס סי' קנ"ה סק"ח) ועיין בבית מאיר (אכע"ז סי' פ"ח סק"י) ומדובר באופן שלא השביח את הנכס המשותף בעצם, רק הוסיף בענייני יפוי וניו בצירור וכיור, אבל אם השביח עצם נכסי השותפות, כגון שנטע שדה שעומדת לזריעה או שעשה תיקון גדול בשדה, בזה נחלקו הרמב"ם עם הנימוקי"ה והרא"ה. ועיין עוד במשנתנו ישראל (סי' י"ט).

והנה כל מה שכתבנו לעיל מדובר בשנים שלא השתתפו על מנת לישא וליתן בנכסי השותפות בכדי להרויח, וכמבואר בסי' קע"ח בשנים שאינם אלא שותפים בשדה רק אדעתא דנטיעה או זריעה ולא יותר, אבל אם השתתפו בכדי להרויח ולישא וליתן בנכסי השותפות, בזה יש אומרים שאפילו הנימוקי"ה והרא"ה יסברו שדינו כיווד ברשות בפירוש, וחייב השותף לשלם חצי ההוצאות, אפילו אם הוציא ולא השביח.

והנה בשו"ע (ח"מ סי' ל"ג סי"ג) כתב וז"ל: ראובן שהטיל לכיס ת' דינרים, והטיל שמעון מאתיים, ונשתתפו ונשארו ונתנו ביחד, והרי הממון כולו ביד ראובן, וטען ראובן שנפחת (מן) הקרן ת"ק דינרים, אין אומרים שישבע ראובן שבועת השותפים שפחתו כך וישלם שמעון מבייתו חמשים, אלא ישבע ראובן שבועת השותפים שפחתו, ויגן במנה שבידו בלבד, ולא ישלם שמעון כלום, ע"כ.

משמע שרק בשבועה אין ראובן נוטל, הא אם יביא עדים על טענתו שהפסיד הממון, חייב שמעון לשלם מבייתו מחצית חלקו של ראובן. וזהו כמ"ש הרמב"ם (הל' שותפין פ"י הל' ה') ושם לא מדובר שהרשה בפירוש להוציא, שאם סוכם ביניהם בפירוש על כך, בודאי שהיה נאמן אפילו בשבועה שהוציא סכום זה, אלא אמרינן מסתמא נכנסו אדעתא לישא וליתן ולהרויח באופן הרגיל, ומשום הכי אם יביא עדים, משלם השותף השני חלקו אפילו מבייתו. וכ"ד הש"ך (ח"מ סי' קע"ו סק"ג), וכ"פ בשו"ת חת"ס (ח"מ סי' קנ"ו, והבילו הפת"ש ח"מ סי' קע"ו סק"ח).

אמנם אפילו לדעת התומים (סי' ל"ג סק"א) ונתיבות המשפט (פס סק"א) שכתבו שהעיקר כדעת מרן השו"ע (בחו"מ סי' קע"א ס"ו) שאין השותף משלם מבייתו, והסבירו את דברי מרן השו"ע בסי' צ"ג באופן אחר, וכן פסקו ה"ט"ז והנודע ביהודה (תניינא סי' ל"ח) והביאם הפת"ש שם, על כל פנים, לדבריהם שאינו חייב לשלם מבייתו, מ"מ ממה שהטילו לכיס, דהיינו הבית שקנו יחד, בודאי גובה. ועיין בבית מאיר (אכע"ז סי' פ"ח סק"י) והובא במשפט שלום (סי' קע"ח סעי' ג').

וכן משמע מדברי הנחל יצחק (ח"מ סי' ל"ג סי"ג ענף א') שכתב שגם הרא"ה ונימוקי"ה מודים למה שמבואר בסי' צ"ג וסי' קע"ו, שכיון שהשותפים נכנסו אדעתא להרויח, דינו כשליח גמור, וצריך ליטול אף בפסידא. ולפי"ז שנים שקנו נכס להשקעה, כיון שנכנסו על דעת להרויח מהבנין ככל האפשר באופן הרגיל, דינם שאפילו אם הוציא השותף ולא השביח, חייב השני ליטול חלק בפסידא, שנחשב כשליח לכ"ע. אלא שאם נראה בפשטות שלא היה צורך להוציא עוד על נכסי השותפות, כגון שאם הרויחו הרבה, אם עשאוהו על דעת להרבות הרווחים

אמנם אם בית הדין מינה מומחה ואמר המומחה שאין תועלת במה ששיפץ יותר ממה שהיה קודם לכן, ובכל גוונא היו יכולים למצוא שוכר אע"פ שיש קצת טירחא בכך, אינו יכול לכופו מתחילה להשתתף בהוצאות. ואפילו שלאחר שהשקעה וההוצאות יהיו בהרבה יותר קופצים על הדירה, מ"מ כיון שגם כך אפשר למצוא שוכרים (על ידי טירחא קצת) אינו נחשב כמציל מההיזק אלא כמשביח בעלמא נכסי השותפות ואין השותפים יכולים לכפות זא"ז.

אמנם עדיין יש לדון, אם כבר הוציא השותף הוצאות, האם חייב ליתן לו חלקו שהשביח שלא בדיעתו. שאם באמת ידע ומיחה בו בהתחלה קודם השיפוף, פסק הרמ"א (ח"מ סי' קע"ח ס"ג) שיכול לומר לו 'טול עיצין ואבניך'. ואפילו כשאינו אומר לו טול, אם בשעת המחאה אמר לו בפירוש שלא ישלם לו כלל, נחלקו הפוסקים בזה. עיין בפת"ש (ח"מ סי' קכ"ד ס"ג ג-7) שהאריך בזה. וכן בחזו"א (ב"ב ס"ה סק"ה) ובפתחי חושן (הל' שְׁכִיחֵת פ"ח אות ט"ז) האם ישלם לדוננו כיווד ומשביח ברשות. וכבר הזכרתי לעיל את הגמ' (ב"ב מ"ג): אמר שמואל: שותף כיווד ברשות דמי. מאי קמ"ל? שותפות אין לו חזקה, לימא: שותף אין לו חזקה! אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוב: לומר, שנוטל בשבח המגיע לכתפים בשדה שאינה עשויה ליטע, עשויה ליטע כשדה העשויה ליטע, ע"כ. ופירש הרשב"ם תרווייהו ברבוא, חדא שנוטל כאריסי העיר אפילו בשבח המגיע לכתפיים כגון קמה לקצור וענבים לצבור, ואידך, דאפילו בשדה שאינה עשויה ליטע ונטעה הוא נוטל כל דינו כאילו עשוי ליטע.

וכן פסק הטור ושו"ע (ח"מ סי' קע"ח ס"ג) וז"ל השו"ע: שותף שירד לשדה המשותף ועבדה, חשוב כיווד ברשות ונוטל כדון אריסי העיר, אפילו בקמה העומדת לקצור, ואפילו בשדה שאינה עשויה ליטע. והוא הדין אם מתעסק בלא רשות בדבר המטלטל המשותף, עכ"ל. ועיין בב"ח שהביא פירוש נוסף של הרמב"ן, ובדרכי משה (סק"ג), ובפרישה (סק"ב), עיי"ש.

ועיין בבאה"ט (סק"ל) שכתב וז"ל: שותף. ע' בס' פני משה ח"ב סי' מ"ב ובתשו' מהרי"ט סי' ק"ז ובתשו' הרמ"א סי' פ"ו, ע"כ: ועיין עוד בסמ"ע (סק"ג ג-7), ועיין בכסף הקדשים, ובתשובת מהרש"ם (סי' ע"ב) הביאו חידושי הגרעק"א בגליון.

והנה בניד"ד שיש חילוקי דיעות בין השותפים אם היה צורך להשקעה זו או לא, הנה אם כפי ראות עיני בית הדין אי אפשר למצוא שוכרים טובים רק בקושי רב שאין דרך השותפים בכך, ולפי ראות עיני בית הדין נחשב כהפסד אם לא ישפצו, נראה שיכול אפילו לכתחילה לכפותו לשפץ ולהשתתף בהוצאות, וכמ"ש הרמ"א (ח"מ סי' קע"ח ס"ג). ואפילו אם לא תבעו מתחילה, לא איבד את זכותו ויכול לתובעו אחר"כ. וכמ"ש הנתיבות המשפט (סי' כ"ט בילוריס סק"ז).

ונלע"ד שבאופן כזה שיש מחלוקת בין השותפים האם יש צורך לשפץ, יבואו לבית הדין המומחה לדיני ממונות, ובית הדין ימנה מומחה לשיפוף בתים ויקבע האם יש צורך או אין צורך. ואפילו שקיי"ל שאין השותף יכול לכופף את חבריו להשביח את השותפות, מ"מ כאן זה נקרא "שמציל מן ההיזק", וכמ"ש הנתיבות המשפט (סי' קע"ח בילוריס סק"ג) בבית משותף שנופל ולא נשאר רק הקרקע ואינו עומד לשנות את הקרקע ע"פ אחר כך לבנין, יכול לכופו לבנות, מכיון שהיו כמצילו מההיזק. וא"כ בניד"ד, אם יוכח שקשה למצוא שוכרים במצב הקודם, בודאי שיכול לכופו להשביח בכדי שיוכלו למצוא שוכרים במחיר יקר, ואפילו שההשקעה לא תועיל להביא רווחים מרובים יותר, עצם העובדה שכעת על ידי השבח מוצאים שוכרים בנקל, הרי זה נחשב כמציל מהנזק וחייב להשתתף עימו.

אמנם אפילו להבית שמואל, לא בכל אופן דין שותף כיווד ברשות, שהרי הרמב"ם (בבב"ל פ"ה הל' א') והביאו שו"ע (ח"מ סי' קס"א ס"א) כתב וז"ל השו"ע: בני העיר [כ"ל החלק] כופין זה את זה לבנות דלת ובית שער לחצר. וכן כל הדברים שהחצר צריך להם צורך גדול, או

הרב נחלקו הראשונים והפוסקים בדעת שמואל, האם דינו כיווד ברשות "לגמרי" כאילו נתרצו הבעלים מתחילה, או, רק "כיווד" בכ"ף הדמיון אבל לא "לגמרי". והרמ"א שם הבי"ד הרא"ה והנימוקי יוסף שאינו כיווד ברשות לגמרי, ולא נתייפה כוחו של שותף אלא בענין זה שאם ירצה חבריו בבנין, אע"פ שהיה שדה שאינה עשויה ליטע, נוטל כעשויה ליטע, דברשות קעביד. אבל אם הוציא ולא השביח, אינו נוטל כלום. וכ"ד הבנת הסמ"ע ברמב"ם (ח"מ סי' ע"ב סק"א) וכן ההפלאה (קונטרס אחרון סי' פ"ח אות ט') עיי"ש. אמנם הבית שמואל (אכע"ז סי' פ"ח סק"ז) ס"ל בדעת הרמב"ם שדינו כיווד ברשות "בפירוש" דהיינו כאילו שלחו, וחייב אפילו אם הוציא ולא השביח. ותמה על הרמ"א שסתם כדעת הנימוקי"ה. א"כ יוצא דהוי ספיקא דדינא.

נקודות אור | סיפורים של תיקון מיזות | אנשים שחזרו לכור נחצבתם | וחיזוק לאלו שעדיין...

מספרים, כי בכל יום אחר תפילתו, רגיל היה הבן איש חי זיע"א, לחלוץ את נעליו קודם שנכנס לבית המדרש ולהניחם בכניסה. אחר כך היה נכנס, מקפל את רגליו ויושב על שטיח. סביבו יושבים היו רבנים ושאר חנוונים לומדים 'עין יעקב' כשלוש שעות, והיה הבן איש חי מסביר, מרחיב ומשלב בזה גם דברי הלכה. ואחר כך, כל אדם היה הולך לדרכו. ומספרים, כי יום אחד בעוד ישב הבן איש חי ולימד, הגיעה אשה אלמנה אל שער בית המדרש כשהיא בוכה. פנתה אשה זו לשמש בית המדרש בדמעות ואמרה לו שברצונה לשאול את הרב שאלה. אמר לה השמש: המתני עד שהרב יסיים. " אמרה לו האשה: "אם כך, אני אצטרך להמתין הרבה זמן, ואין לי כח", והוסיפה את הפסוק: "כל אלמנה ויתום לא תענון!" שמע הבן איש חי את הדברים, יצא לפתח הדלת והשיב לאלמנה על

שאלתה. באותו הזמן שיצא, ניגש חכם רבי אפרים כהן זיע"א אל הכניסה, לקח את נעליו של הבן איש חי והחל לנשקם, אך לא שם לבו לעת בה סיים הבן איש חי לדבר עם האלמנה ושב ונכנס לבית המדרש. כשהבחין הבן איש חי שרבי אפרים עומד בכניסה ומנשק את נעליו, שאלו: "אפרים מה אתה עושה?" שכן אין זה מדרך כבוד שתלמיד חכם כמוהו אפילו יגע בנעלי רבו, וכל שכן שלא לנשקם. מתוך הדברים ועדו ידיו של רבי אפרים ונפלו הנעלים על הרצפה. ומספרים, כי לימים היה אומר רבי אפרים הכהן: 'תדעו לכם, כשנשקתי אני את נעליו של החכם, בלי גוזמא - כמו שאני מנשק ציצית ותפילין!'. מספרים, כי זכותו של הבן איש חי זיע"א היתה כה גדולה, משום שהיה מכבד תלמידי חכמים והיה מאוד מאוד זהיר

בכבודם של כל בני האדם, באשר הם. פעם בא אליו אדם ביום גשום, כשרק חולצה לגופו, שכן לא היה הוא מבני המקום ולא ידע אודות מזג האויר בבגדאד. רצה הבן איש חי לתת לו כסף שילך לקנות לו מעיל. אמר לו אותו אדם: "תן לי את המעיל שלך ואחזיר לך אותו לאחר מכן". נתן לו הבן איש חי את מעילו, ואותו האיש לקח את המעיל והלך לבית הכנסת, שם, התיישב במקומו של הבן איש חי. חיכה הבן איש חי בביתו עד סמוך לשקיעה, ומשלא בא האורח - לקח את מעילו הישן והלך לבית הכנסת. משנכנס וראה שישב האורח במקומו עטוף במעילו, הלך וישב במקום אחר. ועל זה אמר: "שקר החן והבל היופי, אשה יראת ה' היא תתהלל" - שאין לך להתגאות חן ויופי שלך, שהכל של קב"ה, ונמצא שאתה מתפאר כמעיל של רבנים שאינו שלך". (קולור שחמי הבן איש חי)

המשך מעמוד 2 - סיפור לשבת

פעמים שבעת חזרתו מיישיבתו לביתו מוכרח הוא לעבור דרך רחוב גאולה (אשר כידוע הרחוב מלא וגדוש מעוברים ושבאים) וכשניצב בפניו נסיון בשמירת עיניים אזי יתיכף מסיח דעתו ע"י התבוננות בסוגיית הלימוד בשיבה, (כהדרכת הרמב"ם) ותמיד במצבים כאלה מתגלים ומאירים לפניו פשטים וסברות נפלאות שבעת שבתו עם חברים בישיבה לא נהירין לו, נמצא שדייקא בעת הדחק והעוני הנפשי אז הזמן מוכשר ביותר להשגת התורה. לבחין מה היא ענין כפיית הר כנגיית וזהו היה למעשה ענין קבלת התורה בכפיית הר כנגיית, כי הרי למה היה צריך לכך והרי כלל ישראל צעקו 'נעשה ונשמע', אלא הענין היה כי הקב"ה רצה להמשיל לכלל ישראל שדייקא בקיום התורה בשעת הדחק אז הזמן מסוגל להצלחה ברוחניות וגם בגשמיות, כדכתיב וייקל מ.ג) אם בחוקותי תלכו - שתהיו עמלים בתורה - ונתתי גשמיכם בעתם.

וידוע מהרה"ק רבי מיכלה מזלוטשוב זי"ע, שבימי צעירותו סבל מאד מחרפת רעב ה"י וממש לא היתה הפרוטה מצויה בכיסו, יום אחד בבוקר כדרכו מיהר לביהמ"ד לסדר הלימוד, ולשמחתו הרבה הבחין במטבע זהב נוצצת מבין העשבים בשולי הרחוב, הרכין עצמו להגביה המציאה ולזכות בה אך סבוכה היתה קצת בין העשבים וחישבן שהסיפור יעלה לו חמש דקות, ע"כ החליט שח"ו לבטל תורה אפילו רגע אחד, אולם שוב הרהר אולי מטבע זה מן השמים היא, בכדי להסיר חרפת רעב מביתי, אולם גמר בליבו בהסכמה חזקה שח"ו לא יבטל רגע אחד מן התורה ו'אין אדם שומע לי ומפסיד' ובשכר זה שלא יבטל תורה לא תיגרע פרנסתו ח"ו, ובמחשבה זו נכנס לביהמ"ד והרכין ראשו לעבר הגמרא כדרכו ושקד בהתמדה עצומה. אחר שעה נכנס לביהמ"ד איזו דמות של נגיד בעיניו, והסתובב בביהמ"ד אנה ואנה כמחפש ובדק משהו, כולם העיפו מבט נוכח האורח הבלתי קרוא, אורח זה הבחין

באברך הרה"ק ר' מיכלה שאינו שם ליבו כלל לאורח המפתיע וכל כולו מרוכז באש התורה היוקדת בנפשו, ניגש אליו אותו אורח ואמר לו, אברך יקר סליחה שאני מפריע לך באמצע הלימוד, אבל לא אעקב אותך, הענין הוא כי קצת בעברי ברחוב הבחנתי במטבע זהב בעלת ערך רב והגבתי אותה לעצמי, לאחר רגע ההרתני בשביל מה אני צריך מטבע זה וכי חסר לי כסף, אך ואתננה לתלמיד חכם כאן בביהמ"ד, נכנסתי לביהמ"ד וראיתי ביהמ"ד מלא וגדוש בת"ח ולומדים אולם חיפשתי את הת"ח האמיתי, בזה שראיתי שאינן מעיף מבט לעברי ואינן מבחין כלל בי הרי שלך לפניך והנה קח והמשך לעסוק בתורה כאוות נפשך. מטבע זה הסיפיקה לר' מיכלה למשך כמה שנים טובות. נמצאנו למדים מסיפור זה ב' דברים: א' שאין אדם שומע לי ומפסיד ולא מפסידים משמירת הזמן. וב' כי ע"י לימוד תורה מתוך הדחק זוכה לשפע בלי גבול, בלי גייעה כלל. (ממוד דברי האלמו"ר מנינוב שליט"א - לקראת שנת)

המשך מעמוד 3 - מעייני המשפט

אפילו לא עשה אלא ציור וכיור, צריך ליטול חלק בהוצאות, אם הוא באופן שהרבה אנשים עושים כן ואינו נחשב כתוספת בעלמא על הבנין. ואם השביח הבנין בדמים, יש לדון אם יוכל לומר 'קים לי' כהרא"ה והנמוק"י וכמ"ש מהרי"ט שיכול לומר לו 'טול עיצין ואבניך'. ואם לא נשתבח בדמים, צריך לטענת 'קים לי' כהנימוק"י והרא"ה דשותף שהוציא ולא הרויח, דינו כיווד שלא ברשות. ואם תפס השני, יכול לומר 'קים לי' כהחולקים.

ואם בית הדין רואים ומבינים שלא עשו אלא תוספת בעלמא, ואין הדרך בכך, אפילו שעלו דמי הבנין, יש לומר שלכו"ע אינו חייב לשלם כלום, ולא משום דהוי ספיקא דדינא. ואם בית הדין מבינים שהיה צורך להשקיע, בזה לכו"ע צריך לשלם חלקו. ואם עלו דמי השכירות בודאי שהעודף שייך למוציא עד ישכסה את כל הוצאותיו. היוצא מכל האמור לעיל: שני שותפים בבנין להשקעה, והבנין ממוקם באיזור בינוני (מבחינת ביקוש) והנה יום אחד מודיע אחד השותפים לחבירו שהשקיע עוד 70 אלף

שם בכדי שיהיה יותר קל להשכירו בסכום יותר גבוה, על בית הדין להביא שמאי מומחה ניטרלי שיראה אם היה צורך בכך, שאם כן, יכול אפילו לכתחילה לכופו כיון שיש כאן פסידא, וכמבואר ברמ"א (הו"מ סי' קע"ח ס"ג) ולכן חייב להשתתף בזה. ואם בית הדין יחליט שלא היה צורך בהוצאה זו, אינו חייב להשתתף. ויהי רצון שנזכה להגדיל תורה ולהאדירה ולאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא בבריאות איתנה ונהורא מעליא אכי"ר.

בית דין צדק ובית הוראה "זרע אמת" צדק צדק תר צדק הלך אחר בית דין פה... (מנהדד לב)

בית הדין לענייני ממונות | אישות | צואות | ירושות | הסכמי גרושין | קידושין | סיוע בעריכת חוזים | שלום בית

בנשיאות ובראשות אב בית הדין בד"צ "זרע אמת", בד"צ "זורה דעה", וראש כולל הוראה ודיינות "אורות חיים ומשה" אשדוד

אב"ד מקודש הרה"ג יעקב נסים עטייה שליט"א

ובהרכב הדיינים המצויינים: מרא דאתרא רמב"ש א' הרה"ג יצחק שרבאני שליט"א

ראש כולל הוראה ודיינות "חוקיו ומשפטיו לישראל" הרה"ג יצחק ביטון שליט"א

הדיין המצויין רב שכונת מקור ברוך ירושלים הרה"ג אהרון ירחי שליט"א

שעות פעילות בית הדין: בכל יום שני או רביעי בין השעות 14:30 - 18:30

באחד מסניפי בית הדין: שפת אמת 5 בית שמש / שכונת הבוכרים ירושלים / האדמו"ר מבעלז 39 אשדוד

לשאלות בענייני בית הדין פתיחת תיקים וכו' בפלאפון 054-8416719 (טלפקס: 02-9990043)

העלון יוצא לאור להצלחת הגה"צ נשיא מוסדות אורות חיים ומשה

הרה"ג דוד חנניה פינטו שליט"א

ולע"נ מרת אינו הצדקת מודלן מוזל בת מוחה שמוחה ז"ל